

Leasing u sustavu PDV-a

Postavljen je upit o poreznom tretmanu poslova financijskog leasinga i aktivnih zajmova kod leasing društava u skladu s odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 87/09.) i Pravilnika o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 149/09.). Obzirom na poteškoće u tumačenju i primjeni zakonskih odredbi vezanih uz poslovanje leasing društava postavljeno je pitanje o tome odnose li se odredbe članka 11.a stavak 1. točka b. Zakona o porezu na dodanu vrijednost na financiranje od strane leasing društava:

- mogu li se leasing društva odlučiti na izbor za oporezivanje sukladno odredbi članka 83. stavak 2. Pravilnika;
- je li kamata kao naknada koja proizlazi iz ugovora o financiranju oslobođena od plaćanja poreza na dodanu vrijednost;
- jesu li naknade za odobrenje leasinga, interkalarna kamata, naknada za prijevremeni otkup, tečajne razlike nastale primjenom valutne klauzule te kamata, ako se obračunava u ukupnom iznosu pri isporuci objekta leasinga i iskazuje odvojeno na jednom računu, predmet oporezivanja porezom na dodanu vrijednost;
- je li prefakturiranje određenih troškova leasing društava oporeziva transakcija;
- može li leasing društvo u cijelosti odbiti pretporez sadržan u računima za nabavu objekta leasinga koji se daje u financijski leasing;
- može li leasing društvo, ako se odluči za primjenu tzv. pro-rata stope u 2010. godini u iznosu od 2%, primjenjivati navedeni postotak prava na odbitak pretporeza na sve ulazne račune te je li potrebno, u slučaju da je leasing društvo u mogućnosti izračunati stopu pro-rata na temelju prošlogodnjih isporuka, obvezno prijaviti istu Poreznoj upravi te dobiti suglasnost za njenu primjenu.

Na postavljenu upit odgovoreno je u nastavku:

Prema odredbi članka 2. stavak 1. točka 1a. Zakona o porezu na dodanu vrijednost (Nar. nov., br. 47/95. do 94/09.) porez na dodanu vrijednost plaća se na isporuke svih vrsta dobara i sve obavljene usluge u tuzemstvu uz naknadu koje poduzetnik izvrši baveći se svojom gospodarskom ili drugom djelatnosti.

Odredbama članka 11.a stavak 1. točka b. Zakona propisano je da je plaćanja poreza na dodanu vrijednost **oslobođeno odobravanje i ugovaranje kredita te upravljanje kreditom od strane osobe koja ga odobrava.**

Prema odredbama članka 78. stavak 1. Pravilnika, kreditima se u smislu članka 11.a stavka 1. točke b. Zakona smatraju i zajmovi, uključujući potrošačke kredite i zajmove, hipotekarne kredite i zajmove, zajmove osigurane pokretnom imovinom ili zalogom, zajmove dane kao element financiranja u vezi s isporukama dobara ili usluga pod uvjetom da element financiranja nije sastavni dio naknade. Oslobođenje se odnosi na upravljanje kreditom odnosno usluge u vezi s kreditom kao što su **usluge vođenja kredita, vođenja evidencije, dogovaranje i praćenje otplate kredita ako to radi osoba koja odobrava kredit.**

Odredbama članka 8. stavak 1.12. Zakona propisano je da je osnovica poreza na dodanu vrijednost naknada za isporučena dobra ili obavljene usluge. Naknadom se smatra sve ono to primatelj dobara ili usluga treba dati ili platiti za isporučena dobra ili obavljene usluge, osim poreza na dodanu vrijednost. U poreznu osnovicu ulazi i sve ono to neka druga osoba, a ne primatelj dobara ili usluga treba dati ili platiti poduzetniku za isporučena dobra ili obavljene usluge. U poreznu osnovicu ne ulaze iznosi koje poduzetnik zaračuna, primi ili izda u ime i za račun druge osobe. U poreznu osnovicu ne ulaze sniženja i popusti to se kupcu odobri u trenutku ispostavljanja računa.

Člankom 8. stavak 3. Zakona propisano je ako se porezna osnovica promijeni naknadno zbog različitih vrsta popusta ili nemogućnosti naplate, poduzetnik koji je isporučio dobro ili obavio uslugu može ispraviti (smanjiti) iznos poreza, tek nakon što poduzetnik kome su isporučena dobra ili obavljene usluge ispravi (smanji) odbitak pretporeza i o tome pisano obavijesti isporučitelja. Ako je porez na dodanu vrijednost plaćen pri uvozu odbijen kao pretporez, a naknadno je snižen ili nadoknađen, tada uvoznik mora za pripadni iznos ispraviti iznos pretporeza. Ispravak porezne osnovice obavlja se i u slučaju kada se porezna osnovica promijeni na viš. Ispravci se moraju obaviti u razdoblju u kojem je promijenjena porezna osnovica.

Prema odredbama članka 54. stavak 15. Pravilnika, kod financijskog leasinga ili najma u poreznu osnovicu ne računavaju se kamate i slični troškovi financiranja pod uvjetom da se obračunavaju i iskazuju odvojeno od naknade za isporuku predmeta leasinga.

Sukladno odredbama članka 11.a stavak 3. Zakona i članka 83. stavak 1. i 2. Pravilnika, porezni obveznik ima pravo izbora za oporezivanje pri odobravanju kredita povezanog s obavljanjem isporuka dobara i usluga kad za isporučena dobra ili obavljene usluge odobrava kredite iz svojih financijskih sredstava. U tom slučaju usluga

kreditiranja oporezuje se poreznom stopom kojom je oporeziva glavna isporuka. Člankom 83. stavak 2. Pravilnika propisano je da **se pravo na izbor za oporezivanje** odnosi na porezne obveznike koji financijske transakcije iz članka 11.a stavka 1. točke b) do g) Zakona **obavljaju povremeno**.

Sukladno navedenim odredbama Zakona i Pravilnika, kamate plaćene za financiranje putem financijskog leasinga odnosno kamate na zajmove koji su dani kao element financiranja u vezi s isporukama dobara ili usluga, pod uvjetom da element financiranja nije sastavni dio naknade, oslobođene su plaćanja poreza na dodanu vrijednost. Plaćanja poreza na dodanu vrijednost oslobođene su i interkalarne kamate, sukladno navedenim zakonskim odredbama. Pravo na izbor za oporezivanje pri odobravanju kredita povezanog s obavljanjem isporuka dobara i usluga kad za isporučena dobra ili obavljene usluge društvo odobrava kredite iz svojih financijskih sredstava imaju samo porezni obveznici koji financijske transakcije obavljaju povremeno.

Na **naknadu za odobrenje leasinga** porezni obveznik nije obavezan obračunavati porez na dodanu vrijednost ako ona predstavlja naknadu za odobrenje zajma kao i na naknadu za prijevremeni otkup ako ona predstavlja nadoknadu troškova za uslugu financiranja. **Tečajne razlike** nastale primjenom ugovorene valutne klauzule za isporuku predmeta leasinga oporezuju se porezom na dodanu vrijednost te se, u slučaju nastanka promjene porezne osnovice zbog primjene valutne klauzule mora izvršiti ispravak porezne osnovice. Ako kamata ne čini sastavni dio naknade za isporuku dobra već se pri isporuci objekta leasinga obračunava i iskazuje odvojeno na računu tada se navedena kamata ne oporezuje porezom na dodanu vrijednost.

Ako leasing društvo plaća određene troškove kao što su osiguranje, porezi i slično, tada navedeni izdaci čine trošak leasing društva koje ono, temeljem ugovornih odnosa, prevaljuje na korisnika leasinga. U tom smislu „prefakturirani” troškovi čine nadoknadu izdataka leasing društva te čine dio ukupne naknade odnosno osnovice za obračun poreza na dodanu vrijednost.

Na pitanja u svezi **prava na odbitak pretporeza** nastavno odgovaramo.

Odredbama članka 20. stavak 1. Zakona i članka 132. stavak 1. Pravilnika pretporez je iznos poreza na dodanu vrijednost koji je u smislu članka 15. stavka 3. Zakona zasebno iskazan na računima za isporuke dobara i usluga koje su poduzetniku obavili drugi poduzetnici u poduzetničke svrhe.

Prema odredbama članka 20. stavak 3. Zakona i članka 141. stavak 1. Pravilnika porezni obveznik ne može odbiti pretporez sadržan u računima za primljena dobra i obavljene usluge to ih koristi za isporuke dobara i usluga:

1. oslobođenih plaćanja poreza na dodanu vrijednost u tuzemstvu prema članku 11. i 11.a Zakona,
2. u inozemstvu, koje bi bile oslobođene od poreza da su obavljene u tuzemstvu,
3. bez naknade, koje bi bile oslobođene od poreza.

Odredbama članka 133. stavak 5. Pravilnika propisano je da poduzetnici koji dijelom obavljaju isporuke dobara i usluga oslobođene plaćanja poreza, a dijelom isporuke koje nisu oslobođene, imaju pravo na odbitak pretporeza u dijelu koji se odnosi na oporezive isporuke. U tom slučaju u knjigovodstvu ili izvanknjigovodstvenim evidencijama poduzetnik treba osigurati podatke o pretporezu koji se odnosi na oporezive i oslobođene isporuke dobara i obavljene usluge. Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i obavljene usluge za koje je dopušten odbitak, a koji se ne može izravno pripisati tim isporukama na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije, određuje se na godišnjoj razini kao razmjerni dio koji se može odbiti odnosno kao postotak. Iznimno, poduzetnik može dio pretporeza koji može odbiti utvrđivati odvojeno za svaki dio svog poslovanja, uz uvjet da vodi odvojeno knjigovodstvo i da o tome prethodno obavijesti nadležnu instituciju Porezne uprave.

Prema odredbama članka 146. stavak 1. i 2. Pravilnika, ako poduzetnik koristi dobra i usluge u okviru svoje poduzetničke djelatnosti za isporuke dobara i obavljanje usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i za isporuke dobara i usluga po kojima je isključen odbitak pretporeza, tada iznose pretporeza treba podijeliti na dio koji se može odbiti i na dio koje se ne može odbiti. Podjela pretporeza utvrđuje se ako poduzetnik ne može iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izravno pripisati tim isporukama na temelju knjigovodstvene i druge dokumentacije.

Iznos pretporeza koji se odnosi na isporuke dobara i usluga za koje je dopušten odbitak pretporeza izračunava se, sukladno odredbama članka 146. stavak 4. Pravilnika, za sve isporuke koje obavi porezni obveznik kao razmjerni dio na sljedeći način:

- a) **u brojniku**: ukupna vrijednost godinjih isporuka (prometa), bez poreza na dodanu vrijednost, za koje je dopušten odbitak pretporeza,
- b) **u nazivniku**: ukupna vrijednost godinjih isporuka (prometa), bez poreza na dodanu vrijednost, uključenih u brojnik i isporuka za koje nije dopušten odbitak pretporeza.

Člankom 146. stavak 5. Pravilnika propisano je da se kod izračuna iz stavka 4. toga članka Pravilnika **ne uzimaju u obzir sljedeći iznosi**:

- a) vrijednost isporuka gospodarskih dobara koja je porezni obveznik koristio za obavljanje svoje gospodarske djelatnosti,
- b) vrijednost isporuka koje se odnose na povremene isporuke nekretnina,
- c) vrijednost isporuka koje se odnose na povremene financijske transakcije navedene u članku 11.a stavku 1. točke b) do g) Zakona.

Povremenom isporukom nekretnine smatra se, prema odredbama članka 146. stavak 6. Pravilnika, isporuka nekretnine u kojoj je porezni obveznik obavljao djelatnost ili ako isporuka nekretnina nije uobičajena djelatnost koju porezni obveznik obavlja. Pod povremenim financijskim transakcijama smatraju se isporuke koje ne prelaze 2% ukupnih godišnjih isporuka poreznog obveznika (bez poreza na dodanu vrijednost).

Prema odredbama članka 146. stavak 7. i 8. Pravilnika, dio pretporeza koji se može odbiti utvrđuje se na godišnjoj razini kao postotak ukupnih isporuka i zaokružuje se na više do sljedećeg cijelog broja, a izračunava se na temelju isporuka iz prethodne godine. Ako takvih isporuka za koje je dopušten odbitak pretporeza nije bilo ili su njihovi iznosi bili zanemarivi, porezni obveznik sam privremeno utvrđuje dio pretporeza koji može odbiti o čemu se mora suglasiti Porezna uprava.

Porezni obveznik koji u okviru svoje poduzetničke djelatnosti obavlja isporuke dobara i usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i isporuke po kojima je isključen odbitak pretporeza te na temelju izračuna iz stavka 4. i 5. članka 146. Pravilnika utvrdi pravo na odbitak pretporeza **najmanje u iznosu od 98%** pri odbitku pretporeza za nabavljena dobra i usluge nije obavezan primjenjivati podjelu pretporeza, sukladno odredbama članka 146. stavak 18. Pravilnika.

U skladu s navedenim, porezni obveznik, davatelj financijskog leasinga, **ima pravo na odbitak ukupnog pretporeza po ulaznim računima pri nabavi objekta leasinga obzirom da isporuka objekta leasinga predstavlja oporezivu djelatnost odnosno oporezivu isporuku dobra.** Podjela pretporeza primjenjuje se samo na ulazne račune za koje nije moguće utvrditi odnose li se na oporezivu ili oslobođenu djelatnost poreznog obveznika. Ako porezni obveznik koji obavlja oporezivu i oslobođenu djelatnost može utvrditi postotak razmjernog odbitka pretporeza tada nije obavezan tražiti suglasnost Porezne uprave, osim ako se ne radi o procjeni. Odbitak pretporeza koji je obavljen tijekom 2010. godine primjenom postotka za razmjerni odbitak pretporeza porezni obveznik obavezan je uskladiti u konačnom obračunu poreza na dodanu vrijednost za 2010. godinu.

Odredbama članka 146. stavak 19. Pravilnika propisano je da porezni obveznik koji obavlja isporuke dobara i usluga po kojima je dopušten odbitak pretporeza i isporuke iz članka 11.a stavka 1. točke b) do g) Zakona po kojima je isključen odbitak pretporeza može iznimno u 2010. godini primjenjivati odbitak pretporeza u iznosu 2% na sve ulazne račune. Odbitak pretporeza koji je obavljen tijekom 2010. godine na način iz ovoga stavka porezni obveznik obavezan je uskladiti u konačnom obračunu poreza na dodanu vrijednost za 2010. godinu koji podnosi za razdoblje oporezivanja u skladu s odredbama članka 16. stavka 1. Zakona.

*Klasa: 410-01/09-01/2040, Ur. br.: 513-07-21-01/10-3
od 19. veljače 2010.*